

ΘΕΜΑ 8^ο
(ΑΙΣΧΙΝΗΣ, ΠΕΡΙ ΠΑΡΑΠΡΕΣΒΕΙΑΣ, 1-3)

Δέομαι ὑμῶν, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ἐθελῆσαί μου μετ' εὐνοίας ἀκοῦσαι λέγοντος, ὑπολογιζομένους τό τε μέγεθος τοῦ κινδύνου καὶ τὸ πλῆθος τῶν αἰτιῶν πρὸς ἃς ἀπολογήσασθαι με δεῖ, καὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς κατασκευὰς τοῦ κατηγοροῦ καὶ τὴν ὁμότητα, ὃς ἐτόλμησε παρακελεύσασθαι πρὸς ἄνδρας ὁμομοκότας τῶν ἀντιδίκων

5 ὁμοίως ἀμφοτέρων ἀκούσεσθαι τοῦ κινδυνεύοντος φωνὴν μὴ ὑπομένειν. Καὶ ταῦτ' εἶπεν οὐ δι' ὀργήν· οὐδεὶς γὰρ τῶν ψευδομένων τοῖς ἀδίκως διαβαλλομένοις ὀργίζεται, οὐδ' οἱ τάληθῆ λέγοντες κωλύουσι λόγου τυχεῖν τὸν φεύγοντα· οὐ γὰρ πρότερον ἢ κατηγορία παρὰ τοῖς ἀκούουσιν ἰσχύει πρὶν ἂν ὁ φεύγων ἀπολογίας

10 τυχῶν ἀδυνατήσῃ τὰς προειρημένας αἰτίας ἀπολύσασθαι. Ἄλλ' οἶμαι Δημοσθένης οὐ χαίρει δικαίοις λόγοις, οὐδ' οὕτω παρεσκευάσται, ἀλλὰ τὴν ὑμετέραν ὀργὴν ἐκκαλέσασθαι βεβούληται. Καὶ κατηγορήκε δωροδοκίας, ἀπίθανος ὢν πρὸς τὴν ὑποψίαν ταύτην· τὸν γὰρ ἐπὶ ταῖς δωροδοκίαις προτρεπόμενον τοὺς δικαστὰς ὀργίζεσθαι, αὐτὸν χρὴ πολὺ τῶν τοιούτων ἔργων ἀφεστάναι.

ΣΧΟΛΙΑ

- 1 **Δέομαι ὑμῶν:** το ρ. συντάσσεται πάντοτε με γενική πτώση. Αν η γενική είναι φυσικού προσώπου, τότε έχει την έννοια του 'παρακαλώ'. αν είναι αντικείμενο, έχει την σημασία του 'έχω ανάγκη, χρειάζομαι'. **ἐθελῆσαί:** το δεύτερο αντικ. του 'δέομαι'. **μου:** αντικ. του 'ἀκοῦσαι'. Αν το 'ἀκούω' έχει την έννοια απλῶς του 'ακούω', τότε συντάσσεται με γενική πτώση, η οποία επιρρηματικά δείχνει την προέλευση του ακούσματος. Αν όμως έχει την έννοια του 'πληροφοροῦμαι', τότε συντάσσεται με αιτιατική και δείχνει το αντικείμενο της πληροφορίας. **ἀκοῦσαι:** αντικείμενο του 'ἐθελῆσαι'. **λέγοντος:** συνημμ. μτχ. στο 'μου'. Έχει δυο εξ ίσου τυπικά σωστές συντακτικές θέσεις· μπορεί να γίνει κατηγορηματική, αφού μετά από ρ. αισθήσεως λειτουργούν τέτοιου είδους μτχ., αλλά και επιρρ. χρονική. Αν ληφθεῖ ως κατηγορηματική, έχουμε: 'σας παρακαλώ να με ακούσετε με καλή διάθεση να μιλάω', όμως τώρα μόλις ξεκίνησε να 'μιλάει', οπότε μία τέτοια ερμηνεία δεν είναι αποδεκτή, και μαζί και η σύνταξη. Αν όμως ληφθεῖ ως επιρρ. χρονική, τότε έχουμε: 'σας παρακαλώ να με ακούσετε με καλή διάθεση ενώ θα μιλάω', και είναι απόλυτα λογικό.
- 2 **ὑπολογιζομένους:** μτχ. συνημμ. στο ενν. υποκείμενο του απαρεμφ. 'ἀκοῦσαι', που είναι το 'ὑμᾶς', επιρρ. μτχ., τροπική. **τό τε μέγεθος...καὶ τὸ πλῆθος:** αντικείμενα στην μτχ. **τοῦ κινδύνου:** γενική διαιρετική στο 'μέγεθος'. **τῶν αἰτιῶν:** γενική διαιρετική στο 'πλῆθος'. **πρὸς ἃς...δεῖ:** αναφορική πρόταση, 'ἄς = αἰτίας'.

- 3 **ἀπολογήσασθαι με δεῖ:** το απαρέμφατο είναι υποκ. στο 'δεῖ', και η αιτιατική είναι υποκ. στο απαρέμφατο. **καὶ τὰς τέχνας καὶ τὰς κατασκευὰς...καὶ τὴν ὀμότητα:** τρεις αιτιατικές επίσης αντικείμενα στην μτχ. 'ὑπολογιζομένους'. **τοῦ κατηγοροῦ:** γενική υποκειμενική στο 'κατασκευάζ'.
- 4 **δς ἐτόλμησε παρακελεύσασθαι:** αναφορική πρόταση. Το απαρέμφατο αντικ. στο ρ., 'ο οποίος τόλμησε να διατυπώσει την προτροπή'. **πρὸς ἄνδρας:** δηλ. 'πρὸς ὑμᾶς, τοὺς δικαστὰς'. **ὁμωμοκότας:** ἀναρθρη μτχ. ως επιθετική, αναφορική στο 'ἄνδρας'. **τῶν ἀντιδίκων:** συντάσσεται με το 'ἀκούσεσθαι', 'οἱ οἱποῖοι ἔχουν ορκιστεῖ ὅτι θα ἀκούσουν με τον ἴδιο τρόπο και τους δύο ἀντίδικους'.
- 5 **ἀκούσεσθαι:** αντικείμενο στο 'ὁμωμοκότας'. **τοῦ κινδυνεύοντος φωνήν:** η γενική συντάσσεται με το 'φωνήν' ως γενική υποκειμενική, και η αιτιατική 'φωνήν' είναι αντικείμενο στο 'μὴ ὑπομένειν'. **μὴ ὑπομένειν:** αντικείμενο στο 'παρακελεύσασθαι'. **ταῦτ':** σύστοιχο αντικ. στο 'εἶπεν'.
- 6 **οὐ δὲ ὀργήν:** εμπροθ. της αιτίας, 'ἐπειδὴ ἦταν οργισμένος'. **τῶν ψευδομένων:** ἐναρθρη μτχ. ως ουσιαστικό, γενική διαιρετική. **τοῖς ἀδίκως διαβαλλομένοις:** ἐναρθρη μτχ. ως ουσιαστικό, αντικ. στο 'ὀργίζεται'.
- 7 **οἱ τάληθῆ λέγοντες:** ἐναρθρη μτχ. ως υποκείμενο. Η ἐνδιάμεση αιτιατική είναι σύστοιχο αντικ. στην μτχ., ἀλλὰ ἐπειδὴ βρίσκεται και ἀνάμεσα σε ἄρθρο και ὄνομα, ἔχει και θέση επιθετικού προσδιορισμού. **λόγου τυχεῖν τὸν φεύγοντα:** η ἐναρθρη μτχ. είναι αντικ. στο ρ. 'κωλύσουσι'. Το απαρέμφατο είναι επιρρηματικό συμπερασματικό στο ρ. 'κωλύσουσι < καλύω τινά + ἀπαρέμφ. = ἐμποδίζω κάποιον ὥστε να...'. Η γενική 'λόγου' είναι αντικείμ. στο 'τυχεῖν'.
- 8 **παρὰ τοῖς ἀκούουσιν:** 'στην ἀντίληψη ἐκείνων οἱ οἱποῖοι ἀκούν'. **πρὶν ἄν...ἀδυνατήση:** χρονική πρόταση μαζί με ὑπόθεση, διότι ἐκφέρεται με 'ἄν+ὑποτακτική'. Ως ἀπόδοση ενν. το ρ. 'ἰσχύει', ὁπότε δηλώνει την ἀόριστη ἐπανάληψη στο παρόν & μέλλον. **ὁ φεύγων:** ἐναρθρη μτχ. ως υποκείμενο. **ἀπολογίας:** γενική πτώση, αντικείμενο στην μτχ. που ἀκολουθεῖ. **τυχῶν:** συνημμ. μτχ., επιρρ. χρονική.
- 9 **τὰς προειρημένας αἰτίας:** το ἐναρθρο ουσιαστικό είναι αντικείμενο στο 'ἀπολύσασθαι', και η ἐνδιάμεση ἀναρθρη μτχ. είναι επιθετικός προσδιορισμός. **ἀπολύσασθαι:** αντικείμενο στο 'ἀδυνατήση'.
- 10 **χαίρει δικαίοις λόγοις:** 'δεν ευχαριστεῖται με τους δίκαιους λόγους', η δοτική της αιτίας. **τὴν ὑμετέραν ὀργήν:** το ἐναρθρο ουσιαστικό είναι αντικείμενο στο απαρέμφατο, και η ἐνδιάμεση αντων. επιθ. προσδιορ.
- 11 **ἐκκαλέσασθαι:** αντικ. στο ρ. **κατηγόρηκε δωροδοκίας:** το ρ. 'κατηγορῶ' συντάσσεται με γενική προσώπου και αιτιατική του πράγματος, 'κατηγορῶ κάποιον για κάτι'. Εδῶ ἐμφανίζεται μόνη η αιτιατική του πράγματος σε πληθυντικό ἀριθμό, ἐνῶ η γενική 'ἐμοῦ' ἐννοεῖται, 'με ἔχει ἀποδώσει κατηγορίες για δωροδοκίες'. **ἀπίθανος ὢν:** η μτχ. είναι συνημμ. ἀπό το ενν. υποκ. του ρ. 'Δημοσθένης', και είναι επιρρ. ἐναντιωματική. Το ἐπίθετο 'ἀπίθανος' είναι κατηγορούμενο 'παρὰ το γεγονός ὅτι δεν ἔχει καμία πιθανότητα'. **πρὸς τὴν ὑποψίαν:** 'ὅσον ἀφορᾶ τὴν συγκεκριμένη κατηγορία'.
- 12 **τὸν...προτρεπόμενον:** ἐναρθρη μτχ. ως υποκείμενο στο απαρέμφατο 'ἀφεστάναι'. **ἐπὶ ταῖς δωροδοκίαις:** εμπροθ. προσδ. της αιτίας. και συντάσσεται με το ἀρκετὰ μακρινό απαρέμφατο 'ὀργίζεσθαι'. **τοὺς δικαστὰς ὀργίζεσθαι:** το ἐναρθρο ουσιαστικό ἔχει δυο συντ. ρόλους· είναι αντικείμενο στην ἐναρθρη μτχ. 'τὸν προτρεπόμενον', ἀλλὰ και υποκείμενο στο απαρέμφατο, και το οἱποῖο είναι επιρρ. της ἀναφοράς. 'αὐτὸς που προτρέπει τους δικαστὰς στο να οργίζονται με τις δωροδοκίες'.
- 13 **αὐτὸν:** κατηγορηματικός προσδιορισμός στο υποκ. του ἀπαρέμφ. 'ἀφεστάναι'. **τῶν τοιούτων ἔργων ἀφεστάναι:** η ἐναρθρη γενική του ουσιαστικού συντάσσεται με το απαρέμφατο ως γενική της ἀπομάκρυνσης 'ἀφίσταμαί τινος = ἀπομακρύνομαι – μένω μακριὰ – ἀπέχω ἀπὸ κάτι', και η ἐνδιάμεση αντωνυμία είναι επιθ. προσδιορισμός. Το απαρέμφατο 'ἀφεστάναι' είναι υποκ. στο 'χρή'.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Σας παρακαλώ, Αθηναίοι*, να θελήσετε να με ακούσετε με καλή διάθεση όσο χρόνο μιλάω, λαμβάνοντας υπ' όψη το μέγεθος του κινδύνου και το πλήθος των κατηγοριών απέναντι στις οποίες πρέπει εγώ να απολογηθώ, αλλά και τα τεχνάσματα και τις επινοήσεις του κατηγορούμενου και την σκληρότητα, ο οποίος τόλμησε να διατυπώσει την προτροπή σε ανθρώπους οι οποίοι έχουν ορκιστεί ότι θα ακούσουν με τον ίδιο τρόπο και τους δυο αντιδίκους, να μη υπομένουν την φωνή του κατηγορούμενου. Και αυτά τα είπε όχι επειδή ήταν θυμωμένος. Διότι κανείς από αυτούς που ψεύδονται δεν θυμώνει με εκείνους που κατηγορούνται άδικα, ούτε πάλι όσοι λένε την αλήθεια εμποδίζουν τον κατηγορούμενο ώστε να έχει την ευκαιρία να μιλήσει. Διότι η κατηγορία δεν έχει εκ των προτέρων καμία ισχύ στην αντίληψη εκείνων που ακούν, πριν τυχόν ο κατηγορούμενος αφού βρει την ευκαιρία να απολογηθεί, σταθεί αδύναμος να καταρρίψει τις κατηγορίες που έχουν ήδη ακουστεί. Όμως πιστεύω ότι ο Δημοσθένης δεν ευχαριστείται με τους δίκαιους λόγους, και ούτε έτσι ακριβώς έχει προετοιμαστεί, αλλά αντιθέτως έχει εκφράσει την επιθυμία να διεγείρει την δική σας οργή. Και έχει αποδώσει κατηγορίες για δωροδοκίες, παρά το γεγονός ότι δεν έχει καμία πιθανότητα όσον αφορά την συγκεκριμένη κατηγορία. Διότι εκείνος που προτρέπει να οργίσετε εξ αιτίας των δωροδοκιών, πρέπει ο ίδιος να απέχει από τέτοιες ενέργειες.

**Την έκφραση 'ἄνδρες Ἀθηναῖοι' δεν δικαιούμαστε να την μεταφράζουμε στα ν.ε. 'ἄνδρες Αθηναίοι', αφού μία τέτοια προσφώνηση δεν απαντά στην γλώσσα μας. Η καλύτερη λύση είναι 'Αθηναίοι πολίτες', ή απλώς 'Αθηναίοι'.*